

Az információs rendszerek elemzésének és értékelésének elmélete és gyakorlata állandóan fejlődik, így a jövőben további eredmények várhatók ezen a területen is.

[ARNOVICK, G. N. – GEE, L. G.: *Design and evaluation of information systems = Information Processing and Management*, 14. köt. 4–6. sz. 1978. p. 369–380./

(Balázs Sándor)

A tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszer áttételes irányításának dokumentumai

Az elmúlt tíz év folyamán végzett elemzések egyik tanulsága: nincs lehetősége annak, hogy a csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszernek egyetlen központból való direkt irányítását megvalósítsák.

Ezért egyre nagyobb súlyt kell helyezni azoknak a dokumentumoknak a kidolgozására és jóváhagyására, amelyek belső erejüknél és logikájuknál fogva ha áttételes is, de segíthetik a rendszer kívánatos irányba való egységes fejlődését.

Erre részint a szabványok, részint pedig azok a módszertani dokumentumok és műszaki normatívák alkalmasak, amelyeket az UVTEI (*Ústředí vědeckých technických a ekonomických informací = Tudományos, Műszaki és Gazdasági Információs Központ*) dolgoz ki, és a Szövetségi Beruházási és Műszaki Fejlesztési Minisztérium hagy jóvá akár ajánlásként, akár irányelvként.

Az elmúlt két év folyamán az UVTEI több módszertani dokumentumot dolgozott ki vagy készített elő. Közülük a legfontosabb és legátfogóbb a *Metodické pokyny pro projektování a realizaci projektů systémů VTEI* (Módszertani útmutató a tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszerek tervezéséhez és terveinek realizálásához) címet viseli. Ezt a dokumentumot több szakmai fórumon megtárgyalták, és csupán a minisztériumi jóváhagyásra vár.

Az UVTEI fokozott figyelemmel foglalkozott az *információkereső nyelvek* problematikájával, minthogy ez a jövő szempontjából elsődleges. Ennek során a következő *tanulmányokat* készítették:

A csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszerben alkalmazandó információkereső nyelvek egységes gyűjteményének a koncepciója és kapcsolódása a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszerben (NTMIR) használt szelektív nyelvekhez;

Alapelvek az információkereső nyelvek bevezetéséhez és alkalmazásához a csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszerben;

A csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszer információkereső nyelvekkel foglalkozó központjának funkciói;

Keretűtmutató egynyelvű tezauszok kidolgozásához.

A rendszer egyéb területeinek fejlődését vannak hivatva elősegíteni a következő dokumentumok, illetve *dokumentum-tervezetek* is:

Tervezet a csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági információs rendszer intézményeire vonatkozó adatok központi nyilvántartásáról;

Alapelvek a szekunder periodikumok kiadásához a csehszlovák tudományos, műszaki és gazdasági tájékoztató rendszerben;

Az információs tevékenység teljesítménynormái és árkalkulációja.

Az UVTEI 1978. és 1979. évi munkaterve *további tanulmányok* kidolgozását írja elő. Így pl. sor kerül az információs rendszer modul-összetevőinek tervezésével kapcsolatos tennivalók számbavételére, a használói igények felmérésével kapcsolatos módszerek egységesítésére, az információkereső nyelvek központi nyilvántartását szolgáló útmutató elkészítésére, a rendszer makrotezauszának és rubrikátoainak cseh változatban való közzétételére, több felhasználói útmutató kiadására (az ETO, a nemzetközi szabadalmi osztályozás és a gazdasági osztályozási rendszerek ismertetése), a faktográfiai információ meghonosítását szolgáló módszertani útmutató előkészítésére, végül több irányelv kiadására is (pl. a dokumentációs és információs bulletinek közzététele és formai követelményei, néhány szolgáltatási ár megállapítása).

[KOFNOVEC, L.: *Metodické a normativně technické materiály pro zdokonalení žs. soustavy VTEI. = Československá Informatika*, 20. köt. 9. sz. 1978. p. 246–248./

(Futala Tibor)

